

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-sectional descriptive) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาความสนใจในอาชีพ และความคาดหวังทางการศึกษาในนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนปลายของ โรงเรียนสุรนารีวิทยา ตามแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ VIESA ฉบับแปลผลโดยใช้รหัสอาชีพของ Holland
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างระดับผลการเรียนกับความสนใจในอาชีพ และความคาดหวังทางการศึกษาในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสุรนารีวิทยา จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมของครอบครัวกับความสนใจในอาชีพ และความคาดหวังทางการศึกษาในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสุรนารีวิทยา

สรุปผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสุรนารีวิทยา จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2548 จำนวน 361 คน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

จากการศึกษา พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสุรนารีวิทยา ที่เป็นตัวอย่างในการวิจัย มีอายุเฉลี่ยโดยรวมประมาณ 17 ปี เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 34.6, มัธยมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 34.3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 31.0 เป็นนักเรียนสาวสามัญ ร้อยละ 74.8 และสาวอาชีพ ร้อยละ 25.2 นักเรียนมีผลการเรียนเฉลี่ยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนสุรนารีวิทยาและเป็นนักเรียนประเภท ไป-กลับ คิดเป็นร้อยละ 92.5 และ 96.9 ตามลำดับ ด้านความสามารถพิเศษ นักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรี รองลงมาคือด้านกีฬา คิดเป็นร้อยละ 36.8 และ 35.3 ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมชมรมที่นักเรียนส่วนใหญ่เข้าร่วม เป็นชมรมด้านวิชาการ รองลงมาคือชมรมด้านสิ่งแวดล้อม คิด

เป็นร้อยละ 53.8 และ 14.7 ตามลำดับ บิลลา-มารดาของนักเรียนส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า/สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 47.9 และ 44.6 ตามลำดับ รองลงมานักเรียนมีบิดาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20.6 และมารดาจบการศึกษาระดับประถมศึกษา/ไม่มีคุณวุฒิ/อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 21.4 ด้านอาชีพนักเรียนส่วนใหญ่มีบิดาประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ รองลงมาประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทหรือเอกชน/ค้าขายหรือทำธุรกิจ ซึ่ง คิดเป็นร้อยละ 54.3 และ 29.0 ตามลำดับ และส่วนใหญ่มารดาประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทหรือเอกชน/ค้าขายหรือทำธุรกิจ รองลงมาประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 37.2 และ 32.5 ตามลำดับ และพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีบิดาและมารดามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 14,000 บาท ซึ่ง คิดเป็นร้อยละ 50.8 และ 36.4 ตามลำดับ รองลงมานักเรียนมีบิดาและมารดามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 9,001 – 14,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.0 และ 25.3 ตามลำดับ นักเรียนส่วนใหญ่มีจำนวนพี่น้องรวมทั้งนักเรียนทั้งที่มีชีวิตอยู่และที่กำลังศึกษาอยู่จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 58.2 และ 55.3 ตามลำดับ รองลงมาที่มีพี่น้องที่มีชีวิตอยู่(รวมตัวนักเรียน)จำนวน 3 คน และมีพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่(รวมตัวนักเรียน)จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 และ 21.8 ตามลำดับ สำหรับความคาดหวังของนักเรียนต่อการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ส่วนใหญ่คาดหวังศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 99.4 โดยแรงจูงใจของนักเรียนที่คาดหวังศึกษาต่อส่วนใหญ่ให้มีเหตุผลว่าต้องการพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 33.9 รองลงมาคือต้องการแสวงหาความรู้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตลอดชีวิต คิดเป็นร้อยละ 31.9 ส่วนสถาบันอุดมศึกษาที่นักเรียนคาดหวังศึกษาต่อส่วนใหญ่คาดหวังศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 91.2 และกลุ่มสาขาวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่คาดหวังศึกษาต่อคือ กลุ่มงานด้านการจัดการหรือค้าขาย และกลุ่มงานสำนักงานหรือบัญชี (โดยเฉพาะสาขาวิชาการบริหารธุรกิจและพาณิชยการ) คิดเป็นร้อยละ 28.2 รองลงมาคือกลุ่มสาขาเกี่ยวกับงานสังคมและการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.8 และน้อยที่สุดคือกลุ่มสาขาวิชาที่เกี่ยวกับงานช่างฝีมือหรืองานกลางแจ้ง(สาขาเกษตรศาสตร์ วนศาสตร์และการประมง) คิดเป็นร้อยละ 2.3 สำหรับการวางแผนประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่ร้อยละ 56.2 มีการวางแผนเลือกอาชีพ โดยเป็นอาชีพในกลุ่มงานด้านการค้าขายหรือการจัดการเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 18.6 รองลงมาคืออาชีพในกลุ่มงานด้านวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 14.1 และน้อยที่สุดคืออาชีพในกลุ่มงานกลางแจ้งหรืองานช่างฝีมือ ร้อยละ 3.3 ความสำคัญของการวางแผนประกอบอาชีพ ของนักเรียนที่มีการวางแผนประกอบอาชีพแล้วจำนวน 203 คน พบว่า นักเรียนที่ให้สำคัญกับการวางแผนประกอบ กับเหตุผลที่ว่า “เป็นอาชีพที่มีรายได้สูงและสวัสดิการดี” “เป็นอาชีพที่มั่นคงและมีโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน” และ “เป็นอาชีพที่

เหมาะสมกับความสามารถและสติปัญญา” ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมาก คิดเป็นร้อยละ 61.9, 68.0 และ 56.2 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญปานกลางกับเหตุผล “เป็นอาชีพที่มีเกียรติได้รับการยกย่อง”, “เป็นอาชีพที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่นและรับใช้สังคม” และ “เป็นอาชีพที่ผู้ปกครองมุ่งหวังให้ประกอบอาชีพ” คิดเป็นร้อยละ 54.0, 52.0 และ 46.5 ตามลำดับ และส่วนใหญ่ให้ความสำคัญน้อยกับเหตุผล “เป็นอาชีพเดียวกับผู้ปกครอง” คิดเป็นร้อยละ 61.2 และเมื่อพิจารณาความสนใจในอาชีพของนักเรียนจากแบบสำรวจ VIESA(เฉพาะส่วนความสนใจอาชีพ) พบว่านักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในรหัสอาชีพงานด้านวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 27.9 รองลงมาคือรหัสอาชีพงานด้านสังคมและการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 19.4 และน้อยที่สุดร้อยละ 1.4 คือรหัสอาชีพงานกลางแจ้งหรืองานช่างฝีมือ

แรงจูงใจในการคาดหวังศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสุรนารีวิทยา พบว่า สักส่วนของนักเรียนมีแรงจูงใจต่างๆไม่เท่ากัน ในปัจจัยเกี่ยวกับแผนการศึกษา และผลการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ค่าเฉลี่ยของจำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่(รวมทั้งตัวนักเรียน) ของกลุ่มที่ให้เหตุผลในการคาดหวังศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาทั้ง 3 กลุ่ม (ต้องการพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพหรือต้องการศึกษาในวิชาชีพเฉพาะทาง, ต้องการมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และต้องการแสวงหาความรู้อันเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตลอดชีพ)แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < 0.05$); โดยกลุ่มนักเรียนที่มีแรงจูงใจที่ต้องการแสวงหาความรู้มีจำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่(รวมทั้งตัวนักเรียน)มากที่สุด รองลงมาคือต้องการพัฒนาทักษะอาชีพ และน้อยที่สุดคือ ต้องการมีวุฒิปริญญาตรี

สัดส่วนของนักเรียนที่มีการวางแผนประกอบอาชีพและไม่ได้วางแผนประกอบอาชีพไม่เท่ากัน ในปัจจัยเกี่ยวกับ ระดับชั้นที่ศึกษา และอาชีพของบิดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ค่าเฉลี่ยของอายุ ของกลุ่มที่ยังไม่ได้วางแผนประกอบอาชีพ แตกต่างกับกลุ่มที่มีการวางแผนประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < 0.05$) โดยกลุ่มที่มีการวางแผนประกอบอาชีพ มีอายุมากกว่ากลุ่มที่ยังไม่ได้วางแผนประกอบอาชีพ

ค่าเฉลี่ยของอายุ ของกลุ่มอาชีพที่สนใจ แตกต่างกันทั้ง 6 กลุ่มอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < 0.05$) โดยพบว่า อายุเฉลี่ยของนักเรียนที่เลือกอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ มีอายุเฉลี่ยน้อยกว่านักเรียนที่เลือกอาชีพในกลุ่มงานช่างฝีมือ/งานกลางแจ้ง ค้าขาย/การจัดการ และงานสำนักงาน/

บัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และอายุเฉลี่ยของนักเรียนที่เลือกอาชีพด้านศิลปะ คนตรีและวรรณกรรม มีอายุเฉลี่ยน้อยกว่า นักเรียนที่เลือกอาชีพในกลุ่มการค้าขาย/การจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญในการให้เหตุผลในการวางแผนเลือกอาชีพที่ให้เหตุผลว่า “เป็นอาชีพที่มีรายได้สูง และสวัสดิการดี”, “เป็นอาชีพเดียวกับผู้ปกครอง”, “เป็นอาชีพที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่นและรับใช้สังคม” และ “เป็นอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ และสติปัญญา” ของกลุ่มอาชีพที่สนใจ แตกต่างกันทั้ง 6 กลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของระดับความสำคัญเพราะเป็นอาชีพที่มีรายได้สูงและสวัสดิการดี ที่เลือกอาชีพด้านสังคม/การศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยของระดับความสำคัญสูงกว่ากลุ่มที่เลือกอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ และกลุ่มอาชีพค้าขาย/การจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มที่เลือกอาชีพช่างฝีมือ/งานกลางแจ้ง มีคะแนนเฉลี่ยของระดับความสำคัญในการเลือกอาชีพสูงกว่ากลุ่มอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คะแนนเฉลี่ยของระดับความสำคัญเพราะเป็นอาชีพเดียวกับผู้ปกครอง ที่เลือกอาชีพค้าขาย/การจัดการ มีคะแนนเฉลี่ยของระดับความสำคัญต่ำกว่ากลุ่มที่เลือกอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ และกลุ่มอาชีพด้านศิลปะ คนตรี/วรรณกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คะแนนเฉลี่ยของระดับความสำคัญเพราะเป็นอาชีพที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่นและรับใช้สังคม ที่เลือกอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ และกลุ่มอาชีพด้านสังคม/การศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยของระดับความสำคัญในการเลือกอาชีพต่ำกว่ากลุ่มที่เลือกอาชีพด้านศิลปะ คนตรี/วรรณกรรม, กลุ่มอาชีพค้าขาย/การจัดการ และกลุ่มอาชีพงานสำนักงาน/บัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คะแนนเฉลี่ยของระดับความสำคัญเพราะเป็นอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถและสติปัญญา ที่เลือกอาชีพด้านศิลปะ คนตรี/วรรณกรรม มีคะแนนเฉลี่ยของระดับความสำคัญต่ำกว่ากลุ่มที่เลือกอาชีพช่างฝีมือ/งานกลางแจ้ง กลุ่มงานด้านวิทยาศาสตร์ และกลุ่มอาชีพด้านค้าขาย/การจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มอาชีพงานสำนักงาน/บัญชี มีคะแนนเฉลี่ยของระดับความสำคัญในการเลือกอาชีพสูงกว่ากลุ่มอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สัดส่วนของนักเรียนที่สนใจอาชีพในหมวดต่างๆที่ได้จากแบบสำรวจ VIESA ไม่เท่ากัน ในปัจจัยที่เกี่ยวกับ ระดับชั้นเรียน แผนการศึกษา ระดับผลการเรียนทั้งในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และวุฒิการศึกษาของมารดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ค่าเฉลี่ยของอายุ ของกลุ่มความสนใจอาชีพตามแบบสำรวจ VIESA แตกต่างกันทั้ง 5 กลุ่มอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยพบว่า อายุเฉลี่ยของนักเรียนที่สนใจอาชีพในรหัส

งานค้าขาย/การจัดการ และรหัสนางานสำนักงาน/บัญชี มีอายุเฉลี่ยสูงกว่า นักเรียนที่สนใจอาชีพใน รหัสนางานวิทยาศาสตร์ รหัสนางานศิลปะ/ดนตรี/วรรณกรรม และรหัสนางานด้านสังคม/การศึกษา อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ

สัดส่วนของนักเรียนในการวางแผนเลือกอาชีพในกลุ่มต่างๆ กับผลที่ได้จากแบบสำรวจ ความสนใจในอาชีพ VIESA ไม่เท่ากัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

อภิปรายผลวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสุรนารีวิทยา มีความคาดหวังศึกษาต่อ ในระดับอุดมศึกษาถึงร้อยละ 99.4 มีเพียงร้อยละ 0.6 เท่านั้นที่ยังไม่แน่ใจหรือไม่ได้คาดหวังศึกษา ต่อ และร้อยละ 56.2 มีการวางแผนประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 มีการวางแผนเลือกอาชีพ มากกว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 นักเรียนส่วนใหญ่ วางแผนเลือกอาชีพในกลุ่มงานด้านค้าขาย การจัดการ ร้อยละ 18.6 ของนักเรียนที่มีการวางแผน เลือกอาชีพ รองลงมาคืออาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 14.1) น้อยที่สุด คืออาชีพในกลุ่มงาน กลางแจ้งหรือช่างฝีมือ (ร้อยละ 3.3) อาจพิจารณาได้ว่าในปัจจุบันนี้วุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ไม่เพียงพอต่อความต้องการของสังคมในปัจจุบัน เนื่องจากค่านิยมทางการศึกษาในสังคมไทย ซึ่ง เน้นว่าการศึกษาเป็นปัจจัยช่วยยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคล คนส่วนใหญ่จึง นิยมศึกษาในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น อีกทั้งระดับวุฒิการศึกษาก็มีผลต่อการประกอบอาชีพใน อนาคต และการที่นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการวางแผนประกอบอาชีพ มากกว่าในระดับชั้นอื่นๆ อาจพิจารณาได้ว่า เนื่องจากนักเรียนในระดับชั้นดังกล่าว เป็นช่วงหัวเลี้ยว หัวต่อในชีวิต จำเป็นที่จะต้องมีการคิดวางแผนถึงการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และวางแผน ประกอบอาชีพในอนาคต ทำให้นักเรียนต้องรู้จักการมองอนาคต สำรวจความต้องการ ความสนใจ ของตนเองในการศึกษาต่อในสาขาที่สนใจ ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 จึงมีการวางแผนในการประกอบอาชีพมากกว่านักเรียนระดับชั้นอื่นๆ

แบบสำรวจ ความสนใจในอาชีพ VIESA พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของ โรงเรียนสุรนารีวิทยา มีความสนใจในกลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 27.9 รองลงมาสนใจในกลุ่มอาชีพทางด้านสังคมและการศึกษา ร้อยละ 19.4 นักเรียนมีความสนใจใน

กลุ่มอาชีพงานกลางแจ้งหรือช่างฝีมือน้อยที่สุด ร้อยละ 1.4 ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ Watson M.R และคณะ⁽³⁴⁾ ที่พบว่าวัยรุ่นส่วนมากพอใจในงานบริการการศึกษาและสังคม อาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์ แต่ผลการศึกษาที่มีความแตกต่างกับการศึกษาของ วลีรัตน์ รัตตะงาม ที่พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต สนใจอาชีพงานศิลปะ คนตรีและวรรณกรรมเป็นส่วนใหญ่ และรองลงมาเป็นอาชีพงานกลางแจ้งหรือช่างฝีมือ และแตกต่างจากการศึกษาของ Tien⁽³⁵⁾ ที่พบว่านักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาชาวไต้หวัน ส่วนมากมีความสนใจในอาชีพงานประเภทศิลปะ คนตรีและวรรณกรรมกับอาชีพงานประเภทงานด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งเมื่อพิจารณาความแตกต่างแล้ว อาจมีอิทธิพลมาจากอายุ และระดับชั้นเรียนที่ต่างกัน และนอกจากนี้สภาพแวดล้อมที่ต่างกัน ก็อาจส่งผลให้นักเรียนได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับสาขาอาชีพต่างๆ ทำให้มีความสนใจในอาชีพต่างกัน

แผนการเรียน ระดับผลการเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และจำนวนที่นั่งที่กำลังศึกษาอยู่ มีความเกี่ยวข้องกับ แรงจูงใจในการคาดหวังศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสุนารีวิทยา โดยพบว่า แนวโน้มของนักเรียนแผนการเรียนสายสามัญมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อเพราะต้องการพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพ ในขณะที่นักเรียนในสายอาชีพกลับมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อโดยต้องการมีวุฒิปริญญาตรี นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับสูง และค่า-ปานกลาง มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อเพราะต้องการพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพ และต้องการมีวุฒิปริญญาตรี ตามลำดับ และยังพบว่านักเรียนกลุ่มที่มีแรงจูงใจที่ต้องการแสวงหาความรู้มีจำนวนที่นั่งที่กำลังศึกษาอยู่มากที่สุด

ความคาดหวังของนักเรียนต่อการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) กับวุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ของบิดา-มารดา สอดคล้องกับการศึกษาของ Knight (อ้างจาก ทวีชัย วิวิทย์โกศล)⁽⁴⁶⁾ พบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียนผิวดำ แตกต่างจากการศึกษาของ พรานมาศ นนทยาธร⁽⁴⁷⁾ ที่พบว่า รายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียน และแตกต่างจากรายงานของ วรรณดี แก้วแก้ว⁽⁴³⁾ ที่กล่าวว่า อาชีพบิดา-มารดา ระดับการศึกษาและรายได้ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อ และความสนใจในอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อายุ ระดับชั้นเรียน และอาชีพของบิดา มีความสัมพันธ์กับ การวางแผนประกอบอาชีพของนักเรียน โดยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ยังไม่ได้วางแผนประกอบอาชีพมีอายุน้อยกว่ากลุ่มที่มี

การวางแผนประกอบอาชีพ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีสัดส่วนของนักเรียนที่ยังไม่ได้วางแผนประกอบอาชีพมากกว่านักเรียนที่มีการวางแผน ซึ่งตรงข้ามกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีสัดส่วนของนักเรียนที่มีการวางแผนประกอบอาชีพสูงกว่า และยังพบว่านักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีสัดส่วนของนักเรียนที่วางแผนประกอบอาชีพสูงกว่า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Mbagha Lenno M. พบว่า อิทธิพลของอาชีพบิดา มารดา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับการเลือกอาชีพของนักเรียน Super กล่าวไว้ว่า เด็กวัยรุ่นส่วนมากจะเลียนแบบบิดา มารดาที่ความประทับใจในการประกอบอาชีพ ซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาความสนใจในอาชีพของวัยรุ่น โดยการกระตุ้นของครอบครัวในด้านต่างๆที่ถ่ายทอดสู่เด็กตั้งแต่แรกเริ่มนั้น จะทำให้เด็กรับค่านิยมและรับการถ่ายทอดต่างๆมาพัฒนาเป็นตนเองและมีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมตามความเชื่อนั้น

อายุ ระดับชั้นเรียน แผนการเรียน ผลการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และวุฒิการศึกษาของมารดา มีความเกี่ยวข้องกับ ความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสุรนารีวิทยา ตามแบบสำรวจ VIESA ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ พร้อมถกล⁽³⁹⁾ พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสนใจในอาชีพแตกต่างกันตาม ระดับเชาวน์ปัญญา และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยนักเรียนที่มีระดับเชาวน์ปัญญาอยู่ในกลุ่มสูง สนใจอาชีพในกลุ่มงานด้านวิทยาศาสตร์

พบความเกี่ยวข้องกัน ระหว่างการวางแผนประกอบอาชีพในกลุ่มอาชีพต่างๆกับความสนใจในอาชีพ จากแบบสำรวจ VIESA อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสุรนารีวิทยามีการเลือกวางแผนประกอบอาชีพตรงตามความสนใจที่ได้จากแบบสำรวจ VIESA

Super กล่าวว่าระดับผลการเรียนเป็นสิ่งที่แสดงถึงความสามารถทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสนใจในอาชีพ การเลือกศึกษาต่อและการประกอบอาชีพในอนาคต แต่มีข้อสังเกตว่าในการศึกษาครั้งนี้ ระดับผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญกว่า ระดับผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งอาจเป็นเพราะ นักเรียนได้มีการประเมินความสามารถทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของตน และเลือกแผนการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง จึงทำให้มีผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ปกครองและครูแนะแนวสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปกระตุ้นเด็กให้เกิดความคาดหวังในการประกอบอาชีพ
2. สนับสนุนบิดา มารดาให้มีการสนับสนุนส่งเสริมเด็กได้เรียนหรือประกอบอาชีพที่เด็กสนใจ
3. ผู้บริหารทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปจัดการศึกษาหรือจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการศึกษาและอาชีพในอนาคต
4. ควรมีการหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพมากขึ้น หลากหลายมากขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่เด็กในการตัดสินใจ
5. ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างให้กว้างขวางออกไป
6. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ และเพิ่มปัจจัยอื่นๆ เช่น รูปแบบการเลี้ยงดู การรับรู้ความสามารถ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
7. ควรมีการศึกษาปัญหาหรืออุปสรรคในการเลือกอาชีพ
8. ควรมีการศึกษาเรื่องเดียวกันนี้ในนักเรียน โรงเรียนชายล้วน หรือโรงเรียนในจังหวัดอื่น ซึ่งอาจพบความแตกต่างจากการศึกษาครั้งนี้
9. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสนใจในอาชีพกับความสามารถของเด็กว่ามีความสอดคล้องกันเพียงใด
10. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังในการวางแผนประกอบอาชีพกับความสนใจในอาชีพว่ามีความสอดคล้องกันเพียงใด